

a q u a

A szabadkai „Víz és Csatornamű” Komm. Közváll. belső közlönye

59. szám - 2010 november

Szerkesztőség:

Szabó H. Rozália, Vučetić Dragan,
Nagy Abonyi Mária, Vasiljev Dušan,
Sudarević Josip

Fő és felelős szerk.: Doroslovački Petar

Technikai szerkesztő: Varga Zsolt

Fotóriporter: Szobonya Mihály

Példányszám: 60

A Városi Képviselő-testület 2010. október 28-ai üléséről:

KINEVEZTÉK A SZABADKAI VÍZMŰVEK ÉS CSATORNÁZÁSI KKV IGAZGATÓJÁT

Szabadka város képviselő-testülete 2010. október 28-án megtartott ülésén – négy éves megbízási időszakra - SNEŽANA PEJČIĆ okleveles építésmérnököt nevezte ki a szabadkai Vízművek és Csatornázási Kommunális Közvállalat igazgatójának.

A Szabadkai Vízművek és Csatornázási KKV Igazgató Bizottsága 2010. szeptember 29-én hozott döntést arról, hogy pályázatot ír ki a vállalat igazgatójának kinevezésére. A pályázat szövege megjelent a Subotičke novine, a Magyar Szó és a Hrvatska riječ napi-, illetve hetilapokban. A jelentkezési határidő a pályázat megjelentésétől számított 15 nap volt.

A határidő lejártáig két pályázó jelentkezett, ezek egyike hiányos volt, illetve nem volt teljes. Az igazgató bizottság 2010. október 21-én megtartott ülésén felnyitotta a pályázók dokumentumait tartalmazó borítékokat és megismerkedett azok tartalmával. A testület – miután értékelte a pályázatban szereplő feltételeknek való megfelelést -, határozatot hozott arról, hogy javasolja a Szabadkai Városi Képviselő-testületnek: Snežana Pejić okleveles építésmérnököt nevezze ki négy éves megbízási időszakra a Szabadkai Vízművek és Csatornázási Kommunális Közvállalat igazgatói tisztségére. A városi képviselő-testület így is járt el, 2010. október 28-ai ülésén döntést hozott a vállalat igazgatójának kinevezéséről.

Snežana Pejić 1965. október 22-én született Kraljevóban.

Az általános iskolát és az építészeti középiskolát is szülővárosában fejezte be, az Építészeti Kart pedig (vízügyi-szanitáris szakirány) okleveles építésmérnöki oklevelet szerezve, Szabadkán.

1993-ban a Dunav Biztosító Intézet előadójaként dolgozik, majd 1993 és 1995 között a szabadkai FILIP magánvállalat és a szintén helybeli STANDARD Építőipari Vállalat munkáinak felelős irányítójaként dolgozik. 1995-től a Vízművek és Csatornázási KKV igazgatójává történt kinevezéséig a szabadkai városi közigazgatás építési felügyelőjének feladatait látja el.

A pályázatban előírt feltételeken, illetve dokumentumokon kívül Snežana Pejić a 2010 és 2014 közötti időszakra vonatkozó munkaprogramot is mellékelte.

TARTALOM

A Városi Képviselő-testület 2010. október 28-ai üléséről:

KINEVEZTÉK A SZABADKAI VÍZMŰVEK ÉS CSATORNÁZÁSI KKV IGAZGATÓJÁT

Snežana Pejčić okleveles építészmérnök

A SZABADKAI VÍZMŰVEK ÉS CSATORNÁZÁSI KKV 2010 ÉS 2014 KÖZÖTTI IDŐSZAKRA VONATKOZÓ MUNKAPROGRAMJA

Petar Doroslovački okl.mérnök, fő- és felelős szerkesztő

HŰSÉGJUTALMAK - AZ EMBERI ERŐFORRÁS ELISMERÉSE

Szőllősi Ildikó okleveles mérnök, technológus, a vízellátási részleg vezetője

KOESZERŰ ÚJ BERENDEZÉS A VIZGYÁRBAN

Gligor Gellért okleveles környezetvédelmi mérnök

BESZÁMOLÓ AZ ÚJ SZENNYVIZTISZTÍTÓRÓL

Snežana Pejčić okleveles építészmérnök

A SZABADKAI VÍZMŰVEK ÉS CSATORNÁZÁSI KKV MUNKAPROGRAMJA A 2010 ÉS 2014 KÖZÖTTI IDŐSZAKRA

BEVEZETŐ

A Szabadkai Vízművek és Csatornázási KKV igazgatója programjának kidolgozása során, e jelentős köztisztviselőre pályázó jelöltként, annak szükségességéből indultam ki, hogy bizonyos tények, a helyzet felmérése, a kommunális közzállalat működése és fejlesztése alapján rámutassak küldetése megvalósításának lehetőségeire az elkövetkező négy éves időszakban.

A program előkészítése során elsősorban az a dokumentáció került felhasználásra, amely elérhető a Vízművek és Csatornázási KKV honlapján, mindenekelőtt a pénzügyi jelentéseket vettem figyelembe, mégpedig a következőképpen:

- a helyzet/állapot mérlege
- sikermérleg
- a készpénzforgalom folyamatai
- a tőke változásai
- a statisztikai melléklet
- a pénzügyi jelentésekkel kapcsolatos megjegyzések
- a független revizori (felülvizsgálói) jelentés

A felsoroltak alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a Szabadkai Vízművek és Csatornázási KKV, a törvényben meghatározott mércék, mérete és tevékenységének végzése alapján közepes vállalatnak számít, és köteles felülvizsgáltatni pénzügyi jelentéseit.

A vállalat alapítója Szabadka városának képviselő-testülete, amely alapító jogaival élve kinevezi az igazgató és felügyelő bizottságot és az igazgatót, továbbá jóváhagyja a vállalat alapszabályát, valamint azokat a határozatokat, amelyek a tőke növelésére vagy csökkentésére, a nyereség elosztására vagy a veszteségek fedezésére vonatkoznak.

A vállalat alaptevékenysége a víz gyűjtése, tisztítása és elosztása, az alaptevékenység olyan jellegű bővítésével, amely a szennyvizek elvezetésével és tisztításával kapcsolatos szolgáltatásokat jelent. A vállalat melléktevékenysége a vízvezeték- és szennyvízhálózatra való csatlakozások elkészítése, a szennyvízelvezető csatornahálózat tisztítása és felügyelete, a vízórák hitelesítése, stb.

A vállalat tőkéje kizárólagos állami tulajdonot képez, a vállalat pedig sem közvetett, sem köz-

vetlen módon nem felhasználja a költségvetési eszközöket. Jövedelmét az eladott víz, a szennyvizek elvezetése és tisztítása megfizetésével és a melléktevékenységeknek számító szolgáltatásokkal valósítja meg.

Évente – átlagosan – közel 500 millió dináros üzleti jövedelmet és mintegy 480 millió üzleti kiadást valósít meg, ami a vállalat stabil gazdálkodását jelzi. A stabil gazdálkodás ellenére a 2009-es évben a vállalat jelentős elszámolt pénzügyi kiadási többletet mutatott ki a pénzügyi bevételekkel szemben, amit a negatív árfolyamkülönbségek és a szerződésekben rögzített, valutára vonatkozó kitételek okoztak.

A deviza dinárban történő kifizetésének realizálása keresendő a háttérben, ami összhangban van az új szennyvíztisztító berendezés építésére felvett kölcsönről szóló szerződéssel, és azzal a szerződéssel, amely a Rasveta épületének megvételét szabályozza.

A likviditás (fizetőképesség) a havi mintegy 40 millió dinárt kitevő üzleti bevételnek köszönhetően tartható fenn. Ebből tud a vállalat eleget tenni az állam, az alkalmazottak és beszállítók iránti kötelezettségeinek.

A vállalat a mérleg szerinti vagyonnal rendelkezik, amelynek összértéke 3,9 milliárd dinár, az állami (alap)tőke ebből 2,2 milliárd dinárt tesz ki.

A VÁLLALAT MÚLTJA ÉS A JELENLEGI HELYZET

A hivatalos városi dokumentumok szerint a Szabadkai Vízművek és Csatornázási Kommunális Közzállalatot 1962. március 12-én alapították. Ez a tény bizonyítja, hogy a vállalat nagy hagyományokkal rendelkezik (kevesebb, mint két év múlva lesz ötven éves). Ugyancsak ebből a tényből következik a vállalat nagyfokú felelőssége a környezet, a közvélemény és a szolgáltatásokat igénybe vevő ügyfelek iránt, de fordítva is.

Osszehasonlítva a vállalat alaptevékenysége fejlődéstörténetét a város stabil működése és fejlődése szükségleteivel az elmúlt fél évszázadban, kimondhatjuk, hogy a vállalat azon ritka cégek közé tartozik, amely az alaptevékenységét jelentő fejlesztések mellett sokat fektetett be szolgáltatásai minőségének javításába is.

Megemlítem a legjelentősebbeket:

Szabadkán 1975-ben felépült az egykori Jugoszlávia egyik első szennyvíztisztítója azzal a céllal, hogy lehetőség nyíljon a csatornahálózat bővítésére, a háztartási és ipari szennyvizek mechanikai és biológiai tisztítására, és az azokat befogadó Palicsi tó védelmére. Két évvel ezelőtt, 2008-ban megkezdődött a meglévő tisztítóberendezés felújítása és az új szennyvíztisztító építése, amelynek az lenne a rendeltetése, hogy lehetővé tegye az elsődleges és másodlagos szennyvízelvezető csatornahálózat fejlesztését, illetve bővítését, továbbá az elektromos és hőenergia alternatív formáinak kialakítását. Mindezt Szabadka polgárai életminőségének javítása érdekében.

1990-ben elkészült a vízgyár, amelyben a nyers víz kondicionálása történik, azaz az ivóvíz előállítása, a káros tartalmak, különösen a vas, ammónia és arzén eltávolításával.

A két említett beruházás is bizonyítja, hogy a város éppúgy, mint a közzállalat, a szolgáltatások fejlesztésén túl nagy figyelmet szentel a szolgáltatások minősége folyamatos növelésére is.

A kiemelt kapitális, illetve nagyberuházások mellett a vállalat folyamatosan investált a meglévő kapacitások karbantartásába és bővítésébe is.

A víztermelés és elosztás helyzete

A város központi ivóvíztermelő komplexuma az I-es számú víznyerő hely, amely a szükséges vízmennyiség 75 – 85 százalékát biztosítja. Ezt a víznyerő helyet 29 aktív kúttal szereltük fel, amelyek jelenlegi, teljes, beépített kapacitása 350 liter/másodperc. Az említett 29 kúton kívül a város különböző pontjain és a környező településeken még mintegy 35 kutat használunk. Ezek a kutak mintegy 200 méter mélyek és 2-4 víznyerő réteget érintenek. A vízvezeték-hálózat teljes hossza (Szabadka és Palics) 328 ezer méter, a környező településeken (Királyhalma, Kelebia, Kisbosznia, Györgyén, Mišičevo, Bajmok, Csantavér, Ujzsednik, Višnjevac, Nagyfény, és az idei évtől Békova) pedig mintegy 180 ezer méter. A hálózat életkora túlnyomórészt 30-40 év. A hálózat legnagyobb része, 87-88 százaléka azbeszt-cement csövekből épült.

A szennyvízelvezető csatornahálózat állapota

A szennyvízcsatorna-hálózat teljes hossza közel 240 ezer méter, a csövek anyaga szerinti megoszlás pedig azbeszt-cement (47%), beton (23%) és mintegy 20% új, PVC anyagból készült. A csatornahálózat életkora olyan, hogy 10 százaléka régebbi 50 évnél, 10 százaléka 40 év körüli, a fennmaradó rész pedig az utóbbi 10-20 évben épült. A szennyvízelvezetés rendszere a városban nyolc gyűjtő rendszerre alapozva épült ki, így aztán nyolc fő gyűjtőcsatornával (ismertebb nevén: kolektor) rendelkezünk. A szennyvizet a lefolyókba gyűjtik, az általános rendszer elve alapján ez azt jelenti, hogy ugyanazokba a csatornába gyűlik a szennyvíz és a csapadékvíz is. Kivételt Palics település képez, ahol külön csatornázási rendszer működik.

A felsorolt adatok azt bizonyítják, hogy Szabadka városa és Palics területének csupán mintegy 40 százaléka rendelkezik csatornahálózattal, míg a környező településeken gyakorlatilag nem is épült szennyvíz elvezetésére szolgáló csatornahálózat – kivétel, részben, Bajmok és Csantavér.

A szennyvíztisztító

A régi szennyvíztisztító berendezés felújításával és az új építésével olyan technológiai egységre tettünk szert, amely tartalmaz egy víztisztító vonalat (beleértve a terciális, azaz a harmadlagos tisztítást, a foszfor és a nitrogén eltávolítását is), valamint az iszapfeldolgozást. A berendezés projektum szerinti kapacitása esőmentes napon 36 ezer köbméter, esős napon pedig ennek a kétszerese, 72 ezer köbméter.

A vízvezeték 2009 decemberében helyezték üzembe, és folyamatban van a beüzemelését követően észlelt hiányosságok elhárítása. Az iszapvezeték 2010 augusztusában üzemelték be, illetve ekkor történt meg az átadás-átvétel, és tart a próbaüzem. Mindkét vonal üzembe helyezése során észleltek és nyilvántartásba vettek olyan hiányosságokat, amelyek a munkálatok befejezettségére vonatkoztak, az elvégzett munka minőségét kifogásolták, vagy más hiányosságokat és mulasztásokat jeleztek.

Az anyagi erőforrások

A Vízművek és Csatornázási KKV a Lazar Nešić tér 9/a címen tevékenységét két igazgatósági épületben végzi, beleértve az ivóvíz-laboratóriumot, a raktárakat és a hitelesítő részleget. A vállalat ugyanazon a parcellán beszerzett egy ingatlant a Rasveta Kft-től, amely ugyancsak a tevékenység végzésére szolgál.

A vállalatnak saját, mintegy ötven járművet magába foglaló gépkocsiparkja van. Ezek között találunk három különleges, a szennyvízcsatorna hálózatának tisztítására szolgáló járművet, amelyek egyikét két évvel ezelőtt szereztük be, míg a másik kettő már 15-20 éves. A vállalatnak van egy különleges kamerája is, amely a csatornahálózat állapotának meghatározására szolgál, és a hálózat teljes egészének állapotát képes felmérni.

A humán erőforrások

A vállalat havi átlagban 235 embert foglalkoztat, amelynek szakképzettségi struktúrája a következő: szakképzetlenek 57, felszakképzett 15, szakképzett 43, középszintű végzettséggel rendelkezők 74, magas szakképzettségű 4, első fokú egyetemi végzettségű 13, második fokozattal 27, harmadik fokozattal pedig 2 foglalkoztatott rendelkezik. (A szakképzettségi struktúrára vonatkozó adatokat a 2010-re vonatkozó programból vettük át.)

A FEJLŐDÉS CÉLJAI ÉS IRÁNYAI

Bevezető

A tevékenység hosszú távú fejlesztésének koncepcióját úgy kell kidolgozni, hogy a középtávú (öt éves) terveket a szükségletek összegzésének elemzése alapján és a prioritások meghatározásának céljából kell elemezni. A középtávú terveket le kell bontanunk éves tervekre, és mindezt a pénzügyi eszközök biztosítása lehetőségeivel összhangban kell tennünk – akár saját forrásainkról, akár a társadalmi közösség eszközeiről legyen szó.

A tervezés és a programok kidolgozása során elengedhetetlenül szükséges a városfejlesztés fő irányainak követése, azoknak a tervdokumentumoknak a figyelembe vétele, amelyeket Szabadka város képviselő-testülete hoz meg, amikor elkészíti a részleges városfejlesztési tervet és a városhoz tartozó települések hasonló terveit.

Az elmondottak szellemében kapcsolatot kell létesíteni a tevékenység összehangolása érdekében a többi közművállalattal. Ezzel elkerülhető, hogy kaotikusan ássák fel az utcákat, károsítva a meglévő földalatti és felszíni infrastrukturális létesítményeket.

A vízellátási és csatornázási ellátórendszer egy része esetében elkerülhetetlen a tényleges műszaki állapot meghatározása, a kritikus pontok és szakaszok definiálása, mivel ezek veszélyeztetik a rendszeres és folyamatos ellátást. Ez azért is fontos, hogy elkészülhessen a cserék és felújítások programja.

A vízellátás

A vízellátás terén az elkövetkező időszakban fenn kell tartani a kutak jelenlegi, megfelelő és kielégítő kapacitását, amellyel biztosítható az ivóvízzel való ellátás folyamatossága, de 15-20 százalékos kapacitási tartalékok biztosítása is szükséges a tervezett vízfogyasztáshoz képest. E célból elengedhetetlen a rendelkezésre álló kutak kapacitásának felmérése és a várható vízfogyasztás projekciójának elkészítése az elkövetkező öt éves időszak vonatkozásában, hogy további vízmennyiség biztosítása váljon lehetővé – részben a meglévő kutak felújításával, részben pedig új kutak fúrásával.

A víz minőségének a teljes ellátórendszerben való biztosítása érdekében elengedhetetlenül szükséges azoknak a tevékenységeknek a folytatása, amelyek már megkezdődtek, és amelyek célja a műszaki és tervdokumentáció elkészítése a vízkondicionáló berendezések létesítése, illetve kialakítása céljából, mindenképp a II-es számú víznyerő helyen. Mindenképp meggyezendő, hogy ez a projektum rendkívül nagy pénzügyi háttérrel igényel, amelyet nem lehet a vállalat rendes tevékenységéből biztosítani, következésképpen más pénzforrást kell biztosítani, akár az EU előcsatlakozási alapjait, akár pedig a város, a tartomány, illetve a köztársaság eszközeit célozva meg.

Szabadka városa és Palics területén a vízellátási rendszer korszerűsítése és működőképes állapotba hozása érdekében az elkövetkező közép távú periódusban meg kell kezdeni az azbeszt-cementből készült csövek fokozatos cseréjét a vízvezeték-hálózatban.

Ami a környező településeket illeti, elsőbbséget élvez a vízvezeték-hálózat kiépítése ott, ahol ilyen nincs, illetve ahol a lakosság saját, sekély kútjai révén biztosítja a vízellátást. Itt elsősorban annak a vízvezeték-hálózatnak a kiépítésére, illetve az ezzel kapcsolatos megkezdett projektumokra gondolok, ahol víznyerő helyeket és az ivóvíz tisztítását is előirányozták, mint példáulul Mérges, továbbá Alsó és Felső Tavankut esetében. Ennek a projektumnak a befejezését követően ugyanezt kellene fenni Hajdújárson és Ludason is, hogy Szabadka város területén a lakosság többsége egészséges ivóvízhez jusson.

A felsorolt öt település infrastruktúrális kiépítését követően hozzá kell látni a peremvárosi vízvezetékek megfelelő vízkondicionáló berendezésekkel való felszereléséhez.

A csatornázás

Figyelembe véve a város lefedettségét szennyvízelvezető csatornahálózattal (mindössze 40 %), nyilvánvaló, hogy az elkövetkező időszakban a kiépítésre kell helyezni a hangsúlyt, mindenképp a gyűjtőcsatornákra, amelyek a rendszer gerincét képezik, utána pedig következhet a szekundáris, azaz másodlagos hálózat. Bátorító a tény, miszerint az elmúlt időszakban elvégezték a hetes és nyolcas gyűjtőcsatorna revízióját, hogy folyamatban van a nullás, egyes, kettős, hármas, négyes és ötös kollektorok revíziója, amivel hozzáfoghatunk a még el nem készült ilyen létesítmények építéséhez, és a meglévők felújításához.

A környező településeken súlyosabb a helyzet, mint a városban, illetve csupán Bajmokon és Csantavéren létezik valamilyen (részben) kiépített csatornahálózat, de a felhasznált vizet nem tisztítják. Bajmok vonatkozásában megkezdődött a szükséges tervdokumentáció előkészítését célzó tevékenység a szennyvíztisztító berendezés biztosítása érdekében, és elkészült a csatornahálózat kiépítésének főterve is. Azokon a településeken, ahol már készen állnak a csatornahálózat kiépítésére vonatkozó ilyen főtervek, biztosítani kell a pénzügyi forrásokat ahhoz, hogy megkezdődhessen a projektumok megvalósítása.

A szennyvíztisztító

Az új szennyvíztisztító építésével kapcsolatos szerződést 2004 decemberében kötötték meg, és ennek értelmében a projektum két technikai egység keretében kerül megvalósításra: a vízvonal és az iszapvonal kialakításával. A munkálatokat az említett szerződés értelmében 2008 novemberéig be kellett volna fejezni. Az elsődleges határidőket túllépték, így a vízvonal átadására csak 2009 decemberében került sor, az iszapvonalra pedig 2010 augusztusában. Az átadás során számos hiányosságot, illetve mulasztást állapítottak meg mindkét vonalon, mégpedig a befejezetlen munkálatok, az elvégzett munka minősége, és a beépített felszerelések vonatkozásában, de egyéb hiányosságok és mulasztások is megállapítást nyertek. A kivitelezőnek szerződéses kötelezettsége a hibák elhárítása a szerződésben vállalat jótállási határidőn belül, ami egy teljes évet jelent a két vonal – külön-külön történő - átvételét követően. Ugyancsak a kivitelező kötelessége a garanciális időszakban a berendezések teljesítőképességének bizonyítása. Ezek:

A vízvonal esetében

- a szállítási kapacitás és a hidraulikus vízmegosztás
- a kimenő víz minősége

Az iszapvonal esetében

- a végtermék mennyisége és minősége (dehidrált és feloldott iszap)

Amennyiben a kivitelező a garanciális határidőn belül nem tesz eleget szerződésben vállalt kötelezettségeinek, a vállalat bankgaranciával rendelkezik a kárpótlás céljaira. Az építés nyilvánvaló elhúzódása miatt a beruházónak rendelkezésére áll a szerződésben rögzített büntetések megfizetésének követelése is.

Elsődleges feladatnak számít az említett berendezés kiépítésével kapcsolatosan az építés sikeres befejezése, továbbá a beruházó és a kivitelező egymásközi kölcsönös követeléseinek elszámolása, illetve tisztázása.

Tekintettel arra, hogy a próbaüzem és a garanciális időszak is a végéhez közeledik, és hogy az átadás-átvételnél rögzített hiányosságok nagyobb részét nem hátrították el, továbbá, hogy fennáll a gyanú az elvégzett építési munkálatok minőségét illetően, kérni kell a helyi önkormányzattól, hogy a vállalat-tal közösen alakítson független szakértőkből álló bizottságot, amely megállapítaná az elvégzett munka minőségét, illetve a teljes berendezés technikai-technológiai állapotát. Amennyiben ez nem történik meg, beláthatatlan következményekre kell számítani, mégpedig pénzügyi vonatkozásban éppúgy, mint egy ökológiai baleset lehetőségét illetően. A szennyvíztisztító berendezés kiépítésének beruházása kapcsán minden egyéb tevékenység a szakértői testület leletétől, illetve véleményétől függ.

Szerződés Szabadka városával a vízellátással, a szennyvizek összegyűjtésével és tisztításával kapcsolatos szolgáltatások nyújtásáról

A Szabadkai Vízművek és Csatornázási Kommunális Közvállalat az egyetlen olyan szerbiai közvállalat, amelynek szerződése van alapítójával, Szabadka városával a szolgáltatások nyújtásáról. Az ilyen hozzáállás megfelel az Európai Unió jogrendjének, amely nem ismeri a munkamegbeszélés rendszerét, hanem a munkák elvégzését szerződésben rögzítik, tehát a kötelmi jogviszonyok szabályainak megfelelően.

Előnyösnek számít az ilyen megközelítés, hiszen világosan és egyértelműen rögzítik az egymás közötti jogokat és kötelezettségeket, amit megkövetelt az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (ÉBRD) is, amely fő hitelezője az új szennyvíztisztító berendezés építésének.

A szerződés megkötésének pillanatában a vállalat számos jelentős kötelezettséget vállalt, többek között a szolgáltatások árának kiegyenlítését minden fogyasztó vonatkozásában, a megfizetési politika esetében, továbbá vállalta a fogyasztókkal való kapcsolattartási szolgálat létrehozását, új szerződések alkalmazását a hálózatra való rákapcsolás esetében, de terv elkészítését is a gazdasági tényezők által kibocsátott szennyvizek mennyiségének mérésére, illetve meghatározására vonatkozó politika megvalósítása terén. Ide tartozik még a szolgáltatások szubvencionálási rendszerének kidolgozása, de a saját munka- és pénzügyi teljesítmények fejlesztése, illetve növelése is a cég és az alapító között összehangolt mutatók alapján, és így tovább.

A felsorolt intézkedések alkalmazásának határideje vagy letelt, vagy hamarosan lejár, tekintettel azonban a gazdasági válságra és arra a tényre, hogy a lakosság életszínvonalának növekedése nem követte a szerződésben meghatározott dinamikát, az alapítónál kérni kell a szerződés mellékletének (függelék) megkötését, amellyel elfogadhatóbb határidőket szabnának a vállalt kötelezettségek teljesítésére.

Az anyagi erőforrások

Az anyagi erőforrások fenntartása jelentős megterhelést jelent a vállalat számára, így elengedhetetlenül szükséges a karbantartási költségek ésszerűsítése és az anyagi erőforrások megújítása. Vonatkozik ez elsősorban a gépjárműpark fenntartásának költségeire, az energiahordozók felhasználására, a külső szolgáltatások költségeire, stb.

Ebben a programban a hangsúlyt a gépjárműpark költségeinek ésszerűsítésére helyezném, mivel szembevetve, hogy a gépkocsik évi fenntartási költsége – mivel a járművek előregedtek, jórészt már amortizálódtak – öt millió dinárt tesz ki. Ez önmagában is bizonyítékot jelent arra vonatkozóan, hogy az ilyen járműpark üzemben tartása nem gazdaságos, nem is újították fel a szükséges ütemben és dinamika szerint az elmúlt években, és a jelenlegi anyagi helyzetben ez nehéz is lesz az elkövetkező időszakban.

Az egyik reális lehetőségnek a gépkocsik lízingelése számít, mindenekelőtt operatív vonatkozásban. Az operatív lízing előnyei: a járművekkel kapcsolatban időt és pénzt takaríthatunk meg, a bérlet összege a szerződés lejártáig nem változik (könnyen tervezhető a költségek és kiadások), adót takaríthatunk meg a járművek vonatkozásában (a vagyontárgy nem szerepel a vállalat ügyviteli dokumentumaiban, nem viseljük a szóban forgó időszakot követően a jármű piaci értéke csökkenésének kockázatát, becserélhetjük, megvásárolhatjuk, de minden egyéb kötelezettség nélkül vissza is adhatjuk),

miközben nem használjuk a pénzt a gépjárműpark felújítására és bővítésére, hanem tökemegtakarítást valósítunk meg, amelyet különböző, jövedelmezőbb beruházásokra fordíthatunk (javítható a vállalat belüli „cash flow”).

Az energiahordozókkal kapcsolatos kiadások ésszerűsítése (racionalizálása) keretében tehát ott találjuk a főtebb említett gépjárműparkot, annak fiatalítását (az új gépjárművek kevesebb üzemanyagot fogyasztanak) a legnagyobb energiaszükségletet azonban a felhasznált elektromos és hőenergia jelenti vállalatunkban. Az említett energiafélék fogyasztásának ésszerűsítése érdekében minél előbb el kell készíteni egy tanulmányt az energiafelhasználásról, és terveket kidolgozni a más energiahordozókra való esetleges áttállással kapcsolatban.

A humán erőforrások

A jelenlegi szervezési séma elemzése arra mutat rá, hogy az főképpen a technológiai folyamatot követi, de ugyanakkor szükség van a korrekciókra, vagy a munkahelyek új rendszerezésének kidolgozására. Mindenekelőtt a szennyvíztisztítón bevezetésre kerülő új technológiai folyamatok miatt. Azok a szakemberek, akik majd az új szennyvíztisztító berendezésen dolgoznak, megfelelő képzésben kell, hogy részesüljenek. Munkahelyeikkel kapcsolatban szükséges a munkafeladatok és a tevékenység pontos leírása, és szükség van a munkahelyi kockázatokkal összefüggő előírások módosítására, illetve bővítésére is.

A tudományos és technikai vívmányok követése érdekében azokon a területeken, amelyeken vállalatunkban a foglalkoztatottak dolgoznak, szükségesnek látszik az állandó szakmai továbbképzés és a hiányzó szakemberek taníttatása. Ahhoz, hogy a szakmai továbbképzést a vállalat szükségleteinek megfelelően végezhessük, szabályzatot kell kidolgozni az iskoláztatásról és szakmai továbbképzésről, amelyben meghatároznánk a vállalat igényeit és szükségleteit.

A foglalkoztatottakról való gondoskodás a vállalatunkban működő reprezentatív szakszervezetekkel való folyamatos kapcsolattartás révén valósulhat meg. Ezeknek a kapcsolatoknak az alkalmazottak javát kell szolgálniuk, tiszteletben tartva azokat a korlátokat, amelyeket az anyagi és törvényes lehetőségek támasztanak. Ezeknek a céloknak a megvalósítása érdekében elengedhetetlenül szükséges, hogy a foglalkoztatottak jogállása minimálisan megfeleljen azoknak a jogoknak, amelyeket az általános és egyéni kollektív szerződés tartalmaz, akár a munkáról szóló vállalati szabályzat, akár a munkaadóval kötött kollektív szerződés alapján valósulnak is meg.

ÖSSZEFOGLALÓ

A Szabadkai Vízművek és Csatornázási KKV honlapján olvasható, több évre vonatkozó pénzügyi jelentések részletes és összehasonlító elemzése jó alapot kínál és lehetőséget biztosít az alábbi legfontosabb célok kialakításához és meghatározásához a vállalat jövőbeni gazdálkodását illetően.

- törekedni kell a minél jobb pénzügyi eredmények megvalósítására a gazdálkodás során, mégpedig annak ellenére, hogy a jelenlegi amortizációs ráta rendkívül magas, nagy százalékarányban terheli a költségeket, az árfolyam-különbségek nem kevésbé, ahogy a szerződésben rögzített és említett valuta-klauszulák is,

- meg kell őrizni és lehetőség szerint növelni is a vállalat magas likviditási helyzetét, mindenekelőtt a megfizetetés arányainak növelésével minden kinnlevőség vonatkozásában (az alap- és melléktevékenység kapcsolatán egyaránt), miközben egyidejűleg racionálisan csökkentjük az ügyviteli költségeket, különösen a variábilis kiadásokat, amelyekre a vállalat dolgozói hatással vannak,

- a keresetek és más személyi járandóságok kifizetését a külső és belső törvények és előírások szellemében kell végezni,

- az alapítóval együttesen kell közös nevezőre jutni és lehetőséget teremteni arra, hogy módosítsuk a vízszolgáltatásról, a szennyvizek elvezetéséről és tisztításáról szóló, Szabadka városával kötött szerződést, különös tekintettel arra a részére, amely annak a tarifarendszernek a kidolgozását szabályozza, amely minden pillanatban lehetővé teszi a száz százalékos lefedettséget nemcsak a vállalat gazdálkodásával kapcsolatos folyó kiadások esetében, hanem magába foglalja annak fejlesztési komponensét is (a beruházások és befektetések, az ingatlanok, a berendezések és felszerelések), valamint az esedékes kölcsönrészletek visszafizetését is annak a hitelnek az esetében, amelyet a szennyvíztisztító berendezés kiépítésére és felújítására vettünk fel,

- megtalálni az úgynevezett idegen pénzügyi források különböző módozatainak és lehetőségeinek begyűjtési módját, mindenekelőtt a térítésmentes donációk megszerzésére törekedve, idehaza és külföldön egyaránt,

- részt kell venni minden megfelelő pályázaton és különböző kiírásokon, amelyek a vállalat számára pénzügyi vagy anyagi hasznot jelenthetnek.

Minderre a munka hatékonyságának növelése

érdekében van szükség, továbbá a vállalat alaptevékenysége minőségének javítása érdekében, különös tekintettel a termelés támogatásának növelésére a részlegek, felszerelések és szerszámok korszerűsítése révén, a raktárkészletek feltöltésével (beleértve a tartalék-alkatrészeket), de ide értendő a munkafeltételek javítása, a munkások oktatása és továbbképzése, valamint az ezekre vonatkozó ráfordítások.

Kiemelném a tranzíció (átalakítás) kérdését, a vállalat alaptevékenységeivel kapcsolatos státushoz való igazodást a közműtevékenységeket szabályozó új törvény(tervezet) függvényében, amely elfogadás előtt áll a parlamentben, és amelynek alkalmazása előreláthatólag 2011 elejétől esedékes. Itt külön is rámutatnék az aktív részvétel szükségességére a város részéről éppúgy, mint a vállalat ráhatására olyan hatékonysági szabványrendszer kialakítása, illetve megalkotása terén, amely tartalmazná a szükséges mutatókat és mércéket a pénzügyi, operatív, szervezési és technikai gazdálkodás terén, különösen pedig a minőségi mércéket és mutatókat a közműszolgáltatásban, az árak alakításában, a foglalkoztatottak számát illetően, a beruházás szintjeire vonatkozóan a közmű-infrastruktúra kiépítése és karbantartása vonatkozásában.

A szolgáltatások színvonalának és hatékonyságának folyamatos növelését célzó programtevékenységek rendkívül fontos, lényeges elemét képezik a fogyasztókkal, a szolgáltatásainkat igénybe vevő jogi és magánszemélyekkel kialakítandó kapcsolatoknak, hiszen miattuk van ez a vállalat. Ebből kifolyólag elengedhetetlenül szükséges, hogy mindig a legjobbakhoz mérjük magunkat, tekintet nélkül a HACCP tanúsítványra, hozzá kell látni az ISO 9000 és 9004-es szabványok, továbbá a TQM szabvány (a szolgáltatások minőségének irányítása) alkalmazásához. Az elmondottak mellett alkalmazni kell a korszerű kommunikációs technikák és technológiák tartalmát azzal a céllal, hogy a közvélemény és szolgáltatásaink végső felhasználói is elégedettek legyenek a szolgáltatások mennyiségével éppúgy, mint azok minőségével, mégpedig mérhető és ellenőrizhető módon.

Amennyiben ezt a programot elfogadják, és kineveznek a Szabadkai Vízművek és Csatornázási Kommunális Közvélemény Igazgatójává, a program minden pontja külön-külön is kidolgozásra kerül a menedzsmenttel és a szervezési egységek felelős vezetőivel való megbeszélések alapján.

EGY RÉGI IGAZGATÓ JÓKÍVÁNSÁGAI AZ ÚJNAK !

Tisztelt Pejčić !

Magának személyesen és az egész kollektívának gratulálok az igazgatói kinevezéshez. Néha nagy meglepetéssel átnézem a vízművek honlapját, most különös figyelmet szenteltem az ön munkaprogramjának. Őszintén sok sikert kívánok a munkához és e szép kollektíva vezetéséhez.

Tisztelettel, Lazar Brčić Kostić,
Vancouver, Canada

AZ EMBERI ERŐFORRÁS - A HŰSÉG JUTALMA

Az idén valahogy csendesen, túl nagy „lárma” nélkül kapott 47 dolgozó pénzjutalmat hosszú évek munkájáért a Szabadkai Vízművek és Csatornázási Kommunális Közvéllalatban. A hűségjutalomnak van egy másik dimenziója is...

A JUBILÁNSOK, A HŰSÉGJUTALOMBAN RÉSZESŰLTEK LISTÁJA

Megszakítás nélküli 10 esztendőért		
1	Rábaközi Tamás	osztályvezető
2	Nikolić Zoran	klórozó
3	Blesić Branko	vízvezetékszerelő
4	Ištvančić Nikola	vízvezetékszerelő
5	Popović Zaviša	adminisztratív dolgozó
15 év hűségért		
1	Poljaković Luka	vízvezetékszerelő
2	Richter Lajos – Lali	a különleges jármű vezetője
3	Kujundžić Ivan	a különleges jármű vezetője
4	Szalai András	villanyszerelő
5	Radulović Novák Renáta	az ivóvízlabor vezetője
6	Aleksić Silvija	elemző technikus
7	Kaszás Róbert	panaszügyi előadó
8	Kujundžić Miroslav	gépkocsi szerelő
9	Ivankov Beno	biztonsági dolgozó
10	Samardžija Sonja	elemző technikus
11	Kolundžić Nebojša	közlekedési előadó
12	Vidaković Željko	munkavédelmi mérnök
13	Márki Menyhért	villanyszerelő
14	Hoki Igor	vízellátási gépész
20 év hűségért		
1	Agyánszki Leó	vízvezetékszerelő
2	Vladisavljević Miloš	vízóra lemosó
3	Tot Zoran	raktáros
4	Bečkei Ladislav	portás
5	Kiss Antal	segédgépész
6	Ljiljanić Srđan	bekötési előadó
7	Szöllősi Ildikó	osztályvezető
8	Mišković Jovan	HAK-vezető
9	Ševarlić Nenad	vízvezetékszerelő
10	Magó Valéria	mosónő – takarítónő
11	Mamužić Zvonimir	a szennyvízelvezetés főnöke
12	Patócskai Klára	takarítónő
13	Nagy Farkas Erika	pénztáros
14	Horvat Dragica	bérelszámoló
15	Baralić Gordana	beruházási technikus
16	Nagy Abonyi Mária	beruházási mérnök
17	Kriks Terezija	mosónő – takarítónő
18	Zlatar Erzsébet	pénztáros
25 év hűségért		
1	Valent Đuro	portás
2	Toldi Eleonóra	operatív káderes
3	Trungel Mester Edit	vegyész
4	Kukli Erika	megfizetési előadó
30 év hűségért		
1	Faragó István	vízvezetékszerelő
2	Žeravica Iboljka	beruházási pénzügyi előadó
3	Milanković Vladimír	vízvezetési munkavezető
4	Horvát Viktória	küldönc
5	Vučetić Dragan	műszaki igazgató
6	Bujić Milorad	hitelesítő

VLADO SLINGELÉSE A VÍZMŰVEKEN ÁT...

VLADIMIR MILANKOVIĆ – VLADO

Mi, akik a Vízművekben dolgozunk, de szélesebb körben is sokan ismerik Vladót. Ő az a bajszos, aki éveke óta uralkodni próbál, ha a vállalatról van szó. Nomen ist omen – mondanánk, beceneve alapján. (Szerbül a név uralkodást (is) jelent). Odahaza azonban Janjček uralkodik, ahogy Vlado feleségét Janja asszonyt becézi. Ő is a mi munkásnőnk volt, nemrég vonult nyugdíjba. A szennyvízcsatorna csövei nem ereszthetnek, nem szivároghatnak, de kiszivárgott a hír, miszerint a mi heves Vlado barátunk otthon köt, hímez, slingel, néha pedig még fafaragással is foglalkozik. Pillantsunk be egy pillanatra Vlado múltjába és jelenébe, hiszen jövőjét már eltervezte – a következő évtől Vlado nagytata nyugdíjas lesz, és unokáinak szentelheti napjait.

Kisboszniában született 1952-ben. „A lakatos, aki jobb volt”, azaz Tito idejében fejezte be iskoláit és géplakatos lett. Az első hét munkáévet a híres Zorka Elán részlegében tölti, majd 1979. május 19-től kezdve ő az ötödik, tehát a tartalék gépész a szennyvíztisztítón, azaz a Vízművek és Csatornázási KKV dolgozója. Később, az un. Plesztovics-korszakban Vlado lassan, de biztosan kapaszkodik egyre feljebb a hierarchia ama bizonyos létráján. Állandó gépész lesz, majd munkavezető, főnök a szennyvíztisztítón, majd pedig a szennyvizek részlegének vezetője.

Az un. Suković-korszakban a szennyvizek részlege a büntető részlegből egyszerűen látványos és vonzó szakmai és munkahellyé válik – változások következnek be. Vlado a hidrogépek és felszerelések, berendezések karbantartásán dolgozik, időnként azonban – általában rövid időre – kirándul a PR

részlegbe, majd hosszabb időt tölt a híres EON-ban. Ez a nyilvántartás, elszámolás és megfizetés szerb nyelvű elnevezésének rövidítése. Itt aztán legalább egyszer mindenkivel sikerült összevesznie, Staka Vasiljevićtel pedig több alkalommal is. Mégis, tudva azt, hogy Vlado jó lélek, mindenki szerette, és ő ezt különbözőképpen viszonzta. Staka, amikor Vlado egy alkalommal bevonult egy műtetre a kórházba, el is sírta magát. Napokon át nem talált ugyanis partnert a szokásos apró, napi vitákhoz, veszekedésekhez és évődéshez.

Az un. Cseke-korszak idején Vlado – mivel senkinek sem volt az embere, csupán önmagáé -, visszakérült Cone Mamuzičhoz és a szennyvízelvezető szolgálathoz, immár munkavezetőként. Abban reménykedik, hogy annyi esztendő, a Vízművek saktábláján végzett oly sok mozgás után, a főttebb említett nyugdíjaztatásig most már itt is marad.

Az AQUA számára elmondja, hogy számára a legszebb évek, amelyekre a legszívesebben emlékszik, a múlt század nyolcvanas évei voltak. Szereti a dalokat, és Đorđe Balašević dalainak motívumait. Kedvence az „Al se nekad dobro jelo” (azaz: Valamikor de jókat ettünk...) Az azokra az évekre való emlékezés, az akkori barátkozások javíthatatlan szocrealistává tették. Játsozott és bíraskodott is a kiscsóban, amikor az igazgatóság, a vízgyár és a szennyvíztisztító csapatai egymás ellen küzdöttek. A pingponglabdával is megbarátkozott, meg tekézt is. Tagja, de elnöke is volt a Vízművek és Csatornázási KKV TMA SZ Munkástanácsának, tagja és tisztségviselője az egykori és egységes szakszervezetnek, most pedig ott van a kettő közül az egyik önállóban és függetlenül – ez utóbbinak a tagjaként.

Ezúttal, az Aqua fő- és felelős szerkesztőjének röntgenjén ő volt az egyik legtekintélyesebb jubiláns.

PARÁZS EGY POHÁR VIZBEN

ŽERAVICA IBOLJKA - ŽIBI

Olyan személyt választottam, akit a Vízművek dolgozóinak nagy része nem is ismer. De (nemcsak) ezért érezhetik magukat szegényebbeknek. Ő az viszont, aki mindannyiunkat ismer és felismer a számok, kódok, rejtejek, munkalapok, számlák tengerében. Több mint tíz éve abban a helyzetben van, hogy valamilyen beruházás (akár másodlagos, akár kapitális) projektumokban szereplő ára alapján megbecsülje, hogy az инвестиáció megvalósul-e. Sok éves tapasztalata alapján képes erre.

Erdekes, hogy egyik-másik ilyen beruházás megvalósítása hosszú ideig tartott, de egyik ilyen pénzügyi projekciójából sem kellett papírgalambot

csinálnia. Ahhoz, hogy megtalálják a munkahelyén, ahol belemélyed a mérlegekbe (bilance és balance), a beruházási és fejlesztési dokumentumokba, át kell menniük az igazgatóság udvarán, egészen a valamikor Rasvefa épületéig, utána felmenni az első és egyetlen emeletre, bekopogni a szinte állandóan nyitva álló ajtón a balra fekvő harmadik irodában... Es ennek a szobának a mélyén, ráakadunk Ibi mindig mosolygós arcára. Nevéhez hozzáadtuk vezetőnévének első, azaz kezdőbetűjét, hogy megkülönböztethessük a többi Ibitől, így lett ő „žibi”. Es még valami: A „žeravica” szerb szó, magyarul parázsnak (is) fordítható. Innen az írás címe...

Térjünk azonban vissza a kezdetekhez. Ibi Gyálán született, Törökkanizsa mellett, 1957-ben. A közgazdasági középiskolát Zentán végezte, 1976 és 1979 között pedig könyvelőként dolgozott a törökkanizsai Spasoje Stejić mezőgazdasági birtokon.

Szabadkai 1979-ben lett, bérelszámolóként helyezkedett el az akkori közös szabadkai közművállalat 12 tmaszának (Társult Munka Alapszervezet – a korabeli megnevezés) egyikében, a mai Vízművekben. A közös nagyvállalat és a cég átszervezései során Ibi is több, különböző fázist jár meg, más-és más szakaszok jellemzik munkásságát, de marad a pénzügyeknél. Likvidátor (számfejtő) is, szervező a likvidatúrán és a pénztár is a munkahelyei közé tartozik. Aztán megnyugodott a beruházások pénzügyi előadójának munkaterületén.

Egyike volt a Kommunista Szövetség utolsó vállalati titkárainak, tagja a munkástanácsnak, mi több, elvégezte a Vajdasági KSZ politikai iskoláját is... a szabad idős tevékenységek közül azonban a legna-

gyobb sikereket az ajava és a paradicsom főzésével érte el. Abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy megkóstolhattam ezeket, és bizonyíthatom: ezeknél finomabbat még nem ettem.

A részlegben, ahol dolgozik, cigányszakosynak is nevezik, mert igazi jósnő: szinte mindig mindent pontosan eltalál. Egyik legfontosabb kolléganőnk, Dragica, aki a kereseteinkkel számol el (le), Biserkának is nevezi. Vajon miért? Mert mindenről tájékozott, és minden kérdésre kulturáltan, finoman és pedánsan válaszol.

Vladóhoz hasonlóan „žibi” is nyugállományba vonulhat jövőre. A dolgos munkaéveket követően jöhet a megérdemelt pihenő...

Gligor Gellért okleveles környezetvédelmi mérnök

BESZÁMOLÓ AZ ÚJ SZENNYVÍZTISZTÍTÓ ÉPÍTÉSÉNEK FOLYAMATÁRÓL

A szennyvíztisztító építésének és felújításának projektuma – helyzetjelentés

Építőipari rész:

- elkészült a vízvonal és az iszapvonal
- iszaptalánították az 1-es és 2-es lagunát
- elkészült a Palics és a szennyvíztisztító közötti kapcsolat gravitációs része

Gazdasági rész:

- teljes egészében felhasználásra került az EBRD (Európai Fejlesztési és Újjáépítési Bank) által folyósított kölcsön
- a város eleget tett pénzügyi kötelezettségeinek (befektette az előirányzott 3 millió euró saját eszközt)
- az Európai Küldöttség (DEC) donációjából eddig 4,3 millió euró került kifizetésre. A 4,7 millió euróig fennmaradt rész elszámolásra került a Küldöttség felé, és folyamatban van a kifizetési eljárás.

Öko-technológiai rész:

- az 1-es és 2-es számú digesztor működik, a németországi, stulzi szakértők bevonásával biogázt termelünk
- a gázgenerátorok a projektum szerint indultak be
- pillanatnyilag a technológiai paraméterek harmonizációja folyik, hogy csökkenthessük a H₂S (hidrogén-szulfid) tartalmat a biogázban, hogy lehetővé váljon a biogáz áramtermelésre való felhasználása a gázgenerátorok révén.

Szőllősi Ildikó okleveles mérnök, technológus, a vízellátási osztály vezetője

KORSZERŰ BERENDEZÉS A VÍZGYÁRBAN

Pénteken, 2010. november 12-én az I-es számú víznyerő helyen üzembe helyezték az ivóvíz előkészítését segítő berendezést, az un. „pilot”-ot. Ez a projektum a UNESCO- IHA Institut for water education, a legnagyobb hollandiai vízművek, a Vitense, továbbá a Water is our world Alapítvány, a Vízgazdálkodási Kutatóintézet és a Szabadkai Vízművek és Csatornázási KKV együttműködésének eredménye.

A berendezés egy aerátorból, továbbá három szűrőegységből áll, amelyek biztosítják a szűrés két szakaszát, és a feldolgozott víz tárolására szükséges tartály is hozzá tartozik. Gyártói ellátták olyan felszereléssel, amely biztosítja a megadott hidraulikus paramétereken a feldolgozás folyamatának automatikus fenntartását. A teljes „vízgyár” elfér két összekapcsolt, montázs-típusú konténerben.

A technológiai folyamat három szakaszból áll:

1. A vas oxidálása a levegőből nyert oxigénnel
2. A biológiai szűrő segítségével az ammónia eltávolítása
3. Az arzén eltávolítása az adszorpciós tömítés révén

A mi feladatunk a berendezés működésének figyelemmel kísérése során:

- a bemenő és kijövő víz minőségének ellenőrzése
- a szűrők karbantartása, ami azoknak az utasítások alapján történő mosását, illetve öblítését jelenti
- az abszorpciós tömítés regenerálása
- a vízgépészeti és villamos berendezések tesztelése

Az ivóvíz ilyen formán történő előkészítésének, továbbá a nem kívánt tartalmak eltávolításának jellemzője, hogy az oxidálásnál nem vegyszereket használnak, hanem a levegőt és a mikroorganizmusok hatását, míg az arzént a szűrő tömítése aktív részecskéivel kötik le.

Folyamatban van jelenleg a biológiai szűrők előkészítése az ammónia eltávolítása céljából, majd pedig a feldolgozási vonal egyéb részeit is üzembe lehet helyezni, így aztán az első információkat az alkalmazott eljárás jótékony hatásairól néhány héten belül közölhetjük.

